

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 2018-2020

<i>Institutionens navn og logo</i>	
Beliggenhed	<p>Uhre Friskole & Børnehaven Uhrskoven Gejlbjergvej 4 – Gydevej 3 Uhre 7330 Brande</p> <p>Kontoret: 97187034 Mobil: 28713934 Mobil: 20203654</p> <p>Uhrskoven direkte: 41722607 Mail: kontakt@uhrefriskole.dk</p> <p>www.uhrskoven.dk</p>
Fysiske rammer	<p>Den samlede organisation</p> <p>Børn elsker at bevæge sig, og med vores legeområder, er det stort set umuligt at holde børnene væk fra legen. Vi har et sted fyldt med aktiviteter, hvor børnene er glade for at mødes - på tværs af alder. Gennem leg opnås læring, sundhed og udvikling af sociale færdigheder. Al den energi, der forbrændes i såvel fri som styret leg ude som inde, forbrændes med glæde.</p> <p>Der hører en stor legeplads ved Uhre Friskole, og ydermere har Børnehaven Uhrskoven sin egen lidt mindre legeplads med diverse legeredskaber, mål, sandkasse, mooncars, cykler osv. Vores legepladser passer bredt de forskellige aldersgrupper og har et varieret udbud af aktiviteter såsom snurre rundt, gynge, klatre og vippe. Børnene har et sted at være aktive, og de voksne har et sted, hvor de trygt kan lade børnene lege. Børnene vil altid være under opsyn eller vide, hvor den voksne befinder sig på udenomsarealet. Tillige har vi store grønne arealer, hvor børnene frit kan udfolde sig i både voksenstyret og mindre voksenstyret aktiviteter.</p> <p>Skolegården er indrettet med små hyggelige, grønne oaser med bænke, hvor børnene kan samles om både leg og socialt samvær.</p> <p>Multibanen</p> <p>Uhre Friskoles Multibane er absolut en af områdets største og flotteste. 15 x 30 meter med mulighed for boldspil, fysisk aktivitet og leg for både de store og små børn.</p> <p>Multibanen bliver flittigt brugt af både elever og børnehavebørnene. Multibanen er en aktiv del af idrætsundervisningen. UGIF benytter også banen til såvel børn som voksne. En af fordelene ved boldspil på Multibanen er det stødabsorberende underlag samt banderne, der giver</p>

meget større boldkontakt og øger boldkontrol.

Poolen

Skolens store pool bliver brugt i sommerhalvåret til svømmeundervisning og til sjov - det kan være meget svært at skelne mellem de to formål.

Svømning er sund motion for både børn og voksne, fordi det på én gang styrker kredsløbet, lungerne og muskulaturen. Kombineret med masser af frisk luft er vores pool en dejlig aktivitet i idrætstimerne på friskolen, og i forbindelse med kontrollerede hyggelige legeaktiviteter.

Fribørnehaven Uhrskoven.

Uhrskoven er en fribørnehave, der er startet 1. maj 2017.

Vi arbejder på, at skabe et godt fysisk, psykisk og æstetisk alsidigt miljø, hvor vi vægter leg og læring højt. Et miljø, hvor barnet trives i samspil med øvrige børn og voksne.

Fribørnehaven er en funktionsopdelt børnehave. Vi arbejder inkluderende, også i forhold til vores fysiske rammer. Der er mange forskellige anvendelsesmuligheder for lokalerne, alt efter hvilken aktivitet, der skal foregå og hvilket alderstrin, der skal arbejde i lokalet.

Uhrskoven har en lille hyggelig legeplads med mange udfordrende muligheder for leg og udvikling. Der er et godt bålsted og to udeværksteder, som giver mulighed for varierede aktiviteter. Derudover bruges lokalerne på skolen.

I perioder deltager børnehavebørnene i morgensangen, hvor sangvalget sker under hensyntagen til dem. Oftest et par gange om ugen. Herved får børnene samme fortællinger som skoleeleverne om traditioner, mærkedage, årets gang mm.

Friskolen

Det første lokale du ser på vores friskole er Aulaen. Her starter vi hver morgen med morgensang. Vi synger to sange / salmer, og der gives beskeder fra ledelse, lærere og elever. Morgensangene bruges også til at fortælle om forskellige højtider, årets gang, og mærkedage. Den danske kulturarv formidles gennem morgensangen, hvor der fortælles om markante personligheder, konger hentet fra danmarkshistorien og verdenshistorien m.v. Dette føres videre i "fortælletimerne", som finder sted i umiddelbar forlængelse af morgensangen.

På Uhre Friskole ønsker vi at give børnene stærke personlige, praktiske, musiske og kunstneriske kompetencer og dermed en rigere skolegang. Børnene bliver bedre til at bruge deres hænder, krop, øjne, ører og smagssans i vores skolekøkken, sløjd-, design- og musiklokale.

De praktiske, musiske og kunstneriske fag er alle vigtige dannelsesfag, der blandt meget andet giver eleverne en særlig indsigt i dansk og international

	<p>kultur. Skolens elever træner også her i selvstændige arbejdsmetoder. Lokalerne bliver brugt i den daglige undervisning og under projektforsøg lader eleverne i særlig grad resultatet af deres læring komme til udtryk i kreationer, som understøtter projektets indhold.</p> <p>Skolebiblioteket er et være- og lærested for børn og voksne, hvor kreativitet og fleksibilitet er nøgleord. Skolebiblioteket på Uhre Friskole er meget veludbygget. Børnene har her mulighed for at låne bøger og øvrigt materiale, som passer til netop deres interesser og læseniveau.</p> <p>Nærområdet</p> <p>Vi ligger tæt ved byens naturpark med en lille sø, hvor mange undersøgende ressourcer opstår ved børnenes nysgerrighed. Vi bruger også byens andre attraktioner som del af ture ud af huset og samarbejde med lokalområdet. Det gælder f.eks. Købmandsgården, Møllen, Kirken, Slotsgården, lokale kunstnere og Idrætsforeningens klubhus. På den måde oplever børnene nærområdet og opbygger kendskab lokale, som bor og arbejder i byen. Dette vægtes også som en del af vores Entreprenørskab.</p>
<p>Hvem er vi?</p>	<p>Beskrivelse af børnegruppen, gruppen af medarbejdere, forældresamarbejde</p> <p>Uhrskoven er en lille funktionsopdelt børnehave med plads til 45 børn. Børnene er i alderen 2,9-6 år. Børnene deles op i mindre grupper efter behov.</p> <p>Det pædagogiske personale er en god og robust blanding af pædagoger, pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter – med stor erfaring og indsigt i dét at arbejde med børn og deres forældre.</p> <p>Derudover har vi et par hjælpepiger/drenge fra de ældste klasser, som vi indkalder et par gange om ugen.</p> <p>Vi har et tæt samarbejde med Uhre Friskole samt byens dagplejere. Vi har et meget tæt samarbejde omkring overgangen fra børnehave til skole. Det er vigtigt for os at skabe tydelige, flydende og transparente overgange – for både børn og forældre. Når mulighed byder sig deltager nogle af friskolens lærere i aktiviteter i børnehaven.</p> <p>Vores mål er, at Uhrskoven skal være et sted, hvor børn, forældre, personale og gæster føler sig trygge og velkomne. Der skal være mulighed for, at alle kan komme med forslag til, hvordan vores hverdag skal se ud. Målet er, at alle skal opleve at blive set, hørt, forstået, accepteret og værdsat som de unikke personer, de er. I Uhrskoven er lokalerne åbne og fleksible. Børnene kan selv vælge, hvor de vil lege, hvilket giver mulighed for at skabe venskaber på tværs.</p> <p>Legen har den centrale plads i vores hverdag, således at barnet udvikler sociale færdigheder, og derigennem lærer at tage hensyn til andre. Vores personaler er en gruppe af forskellige personligheder. At være forskellige betyder ikke, at vi arbejder i hver sin retning - tværtimod. Forskelligheden kommer til udtryk, når vi i hverdagen, ved møder eller ved udformning af mål for vores pædagogiske aktiviteter, debatterer kommende mål for, hvordan vi sikrer os, at fremme trivsel, sundhed, udvikling og</p>

læring for alle børn i Uhrskoven.

Et godt samarbejde med forældrene er en af grundstenene for, at barnet kan få et godt institutionsliv. Når forældrene ønsker det, eller personalet skønner det nødvendigt, er der **altid** mulighed for at aftale tid for en samtale. Derudover prioriterer vi selvfølgelig den daglige kontakt, hvor forældrene også altid er velkomne til at deltage i deres barns hverdag efter aftale med personalet.

Vi oplever altid et stort engagement i forhold til de arrangementer, vi har i huset, men også i forhold til de nye tiltag, der sker i Uhrskoven, på friskolen og i lokalområdet.

Skole- og børnehaveleder: Kent Lykke

Viceleder: Jannie Jakobsen

Pædagogik og pædagogisk praksis

Kreativitet, Innovation og Entreprenørskab og LEGO Education

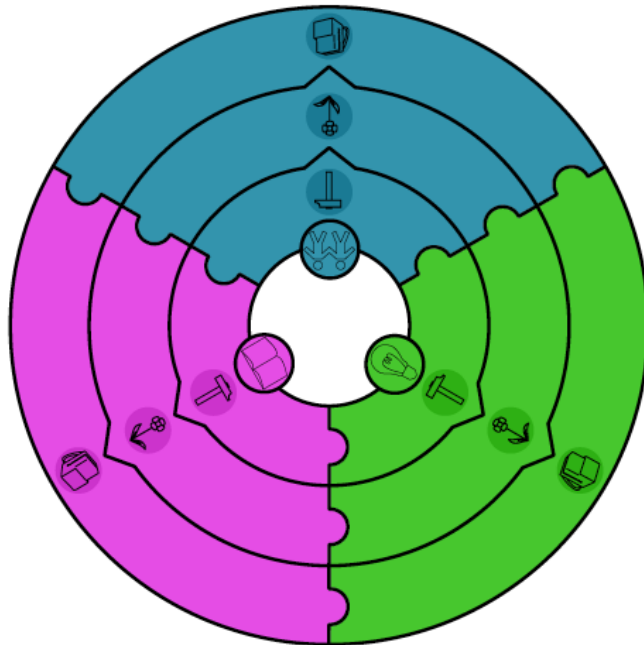
Vi har fokus på kreativitet, innovation og entreprenørskab i børnehaven, samt på alle klassetrin på friskolen. I kortere eller længere perioder arbejder børnene med forløb og projekter, der er kreative, innovative og iværksættende.

Hos os skelner vi mellem innovation og entreprenørskab. Er et forløb entreprenant, er det vigtigt, at der er samarbejdspartnere, en nytteværdi for andre end børnene selv, og at der er et produkt. Innovative forløb handler i lige så høj grad om kompetencetræning på det personlige- og sociale plan, på metodeplan og på fagligheden, som at børnene udbygger netværk. Vi vil gerne have, at børnene bruger deres nuværende viden og kunnen i forhold til noget skabe noget meningsfyldt.

På Uhre Friskole bruger vi Læringsstregen i planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og pædagogiske aktiviteter indenfor entreprenørskab. I fribørnehaven bruger vi Læringsstregen i innovative og entreprenante projekter.

Link til forklaring af Læringsstregen:

<https://www.youtube.com/watch?v=2fiKXiEN0-c&t=51s>

Læring og didaktiske overvejelser

Læring

Hvordan arbejder vi med didaktik og læring?

Ifølge Knud Illeris: ”opfattes al læring som to forskellige processer: en samspilsproces mellem individet og dets omgivelser og en indre mental tilegnelses- og bearbejdsproces, hvorigennem impulserne fra samspillet integreres med resultaterne af tidligere læring. Mens præmisserne for samspillet er af historisk og samfundsmæssig karakter, finder tilegnelsesprocessen sted på et grundlag, der er udviklet biologisk i takt med menneskets udvikling gennem millioner af år. Tilegnelsen vil altid omfatte både et indhold og en drivkraft, og dermed fremkommer læringens tre dimensioner: det indholdsmæssige, den drivkraftsmæssige og den samspilsmæssige dimension”. Altså med dette syn på læring, er læring individbaseret, og bør bygges videre på barnets allerede integrerede viden, forståelse og færdigheder, for at opnå mest mulig oplevelse af sammenhæng, og det at kunne mestre givne situationer. **Læringen vil ske i samspil med andre mennesker, i sociale samt samfundsmæssige relationer.** Der skal være fokus på individet motivation (indre, som ydre), drivkraft, følelser og vilje. Ovennævnte er et dialektisk syn på læring, hvor læring både sker ”indefra og ud” samt ”udefra og ind”

Hvordan sikrer vi børnemiljøet i arbejdet med didaktik og læring?

Vi anskuer hvert menneske som et dyrebart, ukrænkeligt individ, som har sit eget værd, og som bedst kan virkeliggøre sit liv i et fællesskab med andre. Den levende samtale skal medvirke til, at børnene møder en åben institution, som rummer liv, forståelse, tolerance, oplevelser, engagement og glæde. Livsdueligheden stimuleres gennem de demokratiske processer, der betragtes som en naturlig del af det folkelige arbejde. Vi ønsker, at vores børn skal være børn, og at de skal møde denne åbne holdning på skolen og i børnehaven og opleve, at de bliver værdsat og taget alvorligt i livsbekræftende situationer og omgivelser.

	<p>Vi ønsker, at alle – børn, forældre, lokalsamfundet, interessenter og ansatte i institutionen – skal have mulighed for at leve med i det, der foregår, at have medindflydelse, og dermed påtage sig et medansvar. Det er vigtigt, at der foregår en vågen søgen efter vore historiske og kulturelle rødder – herunder den kristne livsopfattelse – vi er en del af. Ligeledes er det vigtigt at søge efter forklaringer på vore livsbetingelser i naturen og det nære miljø, ligesom der søges indsigt i globale vilkår.</p>
<p>Læringsmiljø - og herunder pædagogisk tilrettelæggelse</p>	<p>Hvordan skaber vi gode læringsmiljøer, der understøtter differentierede fællesskaber og sikrer inklusion?</p> <p>Vi prioriterer overskuelige rammer, hvor oplevelse, engagement og respekt mellem børn og voksne er grundlaget for en god dag. Det er vigtigt, at den voksne til stadighed gør sig klart, at det er den voksne, der er ansvarlig for relationen. Vi ønsker at fremme en institution, som skaber hele mennesker gennem læring, og vi vil fremme og støtte børnenes nysgerrighed, kreativitet, initiativ og spontanitet. Styrke deres evne til dialog i trygge og nære rammer.</p> <p>Hvordan tilrettelægger og organiserer vi vores pædagogiske praksis? Børnemiljø - hvordan inddrager vi børnemiljøet som en integreret del af den pædagogiske praksis?</p> <p>Uhrskoven vil gerne være med til at give børnene en forståelse af, at de hører til i en verden – i et land – i et lokalsamfund – i et fællesskab. Blandt andet gennem fortælling tilstræbes nutidsforståelse, fortidsfortolkning og fremtidsforventning. Ligeledes ønsker vi at bevare børnenes mod på livet og lyst til at lære gennem hele institutions- og skoletiden, så de kan træde ud i voksenlivet, som oplyste, lydhøre og engagerede mennesker med en solid ballast af såvel menneskelig indsigt som faglige kundskaber.</p> <p>Vi ønsker en rummelig børnehave, hvor tilegnelse af læring tager udgangspunkt i, at man kan lære på mange måder, og hvor planlægningen er fleksibel.</p> <p>I respekt for, at mennesker rummer evnen til at anvende mange intelligenser i deres søgen på at blive klogere, tilrettelægges aktiviteter, så der skabes muligheder for fordybelse og helhedsoplevelse og således, at kundskaber tilegnes i meningsfulde sammenhænge.</p>
<p>Personalets rolle</p>	<p>Personalet har en central rolle i forhold til børns trivsel, dannelse, udvikling og læring i institutionen. Personalet skal sikre børnenes aktive deltagelse i forskellige fællesskaber, da dette er en forudsætning for, at børn trives og udvikles. Det er vigtigt, at børn ser sig selv i en sammenhæng med andre og oplever, at de er betydningsfulde i hverdagslivets fællesskaber.</p> <p>Som personale arbejder vi ud fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at sikre børnene får et godt børneliv i trygge rammer. • at anerkende og se det enkelte barn hver dag. • at have for øje, at det enkelte barn får udfordringer, der hverken er for lette eller for svære. Dette gør vi ved, at personalet har særlige faglige kompetencer og

	<p>interesse inden for områder, som sprog, motorik og sociale grupper.</p> <ul style="list-style-type: none"> • at støtte op omkring udviklingen af børnenes sociale og personlige kompetencer igennem pædagogiske tilrettelagte aktiviteter og temaer. • at give plads til og støtte op omkring børnenes behov for at iscenesætte deres egen leg, alene, i små grupper eller i den store forsamling. • at have en faglig kultur, hvor vi reflekterer og evaluerer det pædagogiske arbejde, vi laver. • at være gode rollemodeller. En forudsætning for et godt børnemiljø er, at der er et godt voksenmiljø – som bygger på omsorg, tillid og respekt. • at huske på, at forældrene er vores vigtigste samarbejdspartner og ressource. Derfor skal vi skabe rum og mulighed for et godt forældresamarbejde. • at skabe mulighed for medejerskab, medbestemmelse og medindflydelse for alle parter i børnehaven. • at værne om retten til hele tiden selv at forsøge at skabe den bedst mulige børnehave for vores børn. • at erkender og påtager os et ansvar i forhold til hinanden – først og fremmest for vores børns skyld. • at stræbe efter frihed i et forpligtende og nærværende fællesskab. • at være professionelle samarbejdspartnere med PPR, familieafdelingen og andre eksterne samarbejdspartnere.
--	--

Metoden bag udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan	
Den pædagogiske læreplan er et pædagogisk redskab til at understøtte barnets læring og den pædagogiske udvikling i institutionen. Det betyder, at beskrivelse og evaluering af læreplanen sker med fuld involvering af det pædagogiske personale. Læreplanen anvendes løbende som et pædagogisk værktøj til planlægning, refleksion og evaluering af pædagogiske processer og praksis med udvikling og læring for øje.	
SMITTE-modellen	Den pædagogiske læreplan indarbejdes i den systemiske model SMITTE-modellen, der er bygget op omkring seks faktorer, som er indbyrdes afhængig af hinanden. Hvis man ændrer på en af faktorerne, påvirker det de andre faktorer.

Sammenhæng

På hvilken baggrund og ud fra hvilke forudsætninger iværksættes tiltaget?

Evaluering

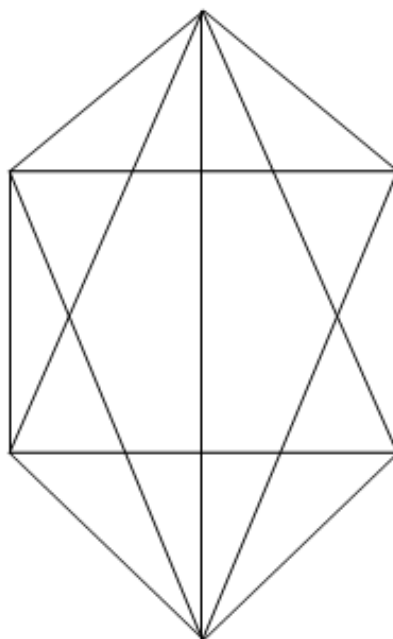
Hvordan vil vi evaluere, har vi nået målene og hvad gør vi fremover?

Mål

Hvad vil vi gerne opnå med tiltaget?

Tegn

Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?

Inklusion

Hvordan bidrager tiltaget til at fremme socialt udsatte børns kapital?

Tiltag

Hvilke konkrete handlinger skal kendetegne tiltaget?

De 6 læreplanstemaer

Planlægningen for de kommende 2 år, udarbejdes målbeskrivelser, tegn og tiltag for nedenstående områder:

- Barnets alsidige personlige udvikling
- Social kompetence
- Sprog
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Foruden

- Børn med særlige behov
- Overgange

I praksis skal barnets udvikling ses i en helhed i forhold til alle 6 læreplanstemaer på samme tid. Man kan dog have fokus på et enkelt tema i en periode eller ved en enkelt aktivitet i forbindelse med

	udvikling og evaluering af den pædagogiske praksis.
Evaluering	<p>Evaluering, i forbindelse med den pædagogiske læreplan, er en systematisk vurdering af, hvorvidt de opstillede mål er indfriet. Evaluering er både tilbageskuende og fremadrettet.</p> <p>Evaluering handler således grundlæggende om opstilling af mål, dokumentation i forhold til målopfyldelse og vurdering af arbejdet. De 6 læreplanstemaer er synlige i institutionen og evalueres, derfor også løbende af personalet.</p>

Barnets alsidige personlige udvikling	
Tema	Børns personlige udvikling sker bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende. Samtidig med, at børn skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdte og værdsatte individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de også lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre – både børn og voksne. Det er vigtigt, at børn får mulighed for at få et stadigt mere nuanceret kendskab til både sig selv og andre. At føle sig genkendt og husket af andre, både som det barn, der startede i dagtilbuddet, og den person, det senere udviklede sig til at blive, giver børn kontinuitet og tryghed.
Læringsmål	<p>Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden, vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe?</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe et miljø, hvor barnet oplever at være anerkendt, værdsat og respekteret af både voksne og de andre børn</i> ➤ <i>Vi vil skabe rammer, hvor barnet har mulighed for at udvikle sig i forskellige gruppesammenhænge, lige fra hele børnegruppen til en god oplevelse med ét andet barn</i> ➤ <i>Vi vil skabe en tydelig og forudsigelig struktur, der sikrer, at vi tager udgangspunkt i både børnegruppen og det enkelte barn</i>
Inklusion	<p>Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi møder børnene med en anerkendende tilgang</i> ➤ <i>Vi møder børnene med en inkluderende tilgange</i> ➤ <i>Vi møder børnene i ”børnehøjde”</i> ➤ <i>Vi møder børnene med respekt og engagement</i> ➤ <i>Vi møder børnene og familien med tydelige og transparente forventninger</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi møder børnene med troen på at barnet gør det bedste i en hver given situation, ud fra de forudsætninger barnet besidder</i> ➤ <i>Vi vil være med til at skabe positiver omkring hvert enkelt barn og dennes familie</i>
Tiltag	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk i forhold til den ønskede udvikling? Og hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi møder barnet med anerkendelse, nysgerrighed og respekt, og guider børnene til at gøre det samme ved at støtte dem i denne proces</i> ➤ <i>Vi planlægger aktiviteter, så barnet kan indgå i mange forskellige grupper, relationer og gruppestørrelser</i> ➤ <i>Vi er opmærksomme voksne i både strukturerede og ustrukturerede situationer, der kan hjælpe barnet videre i nogle hensigtsmæssige lege/fordybelse</i> ➤ <i>Vi guider barnet i at have en hensigtsmæssig adfærd</i> ➤ <i>Vi er tydelige voksne i både strukturerede og ustrukturerede situationer, hvor vi hjælper barnet vider i forløbet</i> ➤ <i>Vi vil finde barnets styrker og kompetencer og tage udgangspunkt heri</i> ➤ <i>Vi vil hjælpe med at udbygge og afskærme lege</i> ➤ <i>Vi vil være opmærksomme på, hvordan vi taler til og om barnet og dets familie</i>
Tegn på læring	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi oplever, at barnet kommer med nye ideer, også når den voksne har sat rammerne for aktiviteten</i> ➤ <i>Vi oplever, at barnet selv siger til og fra verbalt med kropssprog eller med tegn i forhold til de andre børn</i> ➤ <i>Vi oplever, at tonen mellem børnene er positiv</i> ➤ <i>Vi oplever, at børnene føler sig set og værdifulde.</i> ➤ <i>Vi oplever, at barnet tager initiativ, udvikler fantasi/kreativitet, også når den voksne har sat rammerne</i> ➤ <i>Vi oplever, børn som er koncentrerede og fordybet i lege</i> ➤ <i>Vi oplever, at børnene opsøger hinanden og leger sammen på tværs af alder og køn</i> ➤ <i>Vi oplever, at vi har børn som er tillidsfulde</i> ➤ <i>Vi oplever, at barnet tør stå frem samt sige til og fra</i>
Evalueringsprocesser Gælder for alle 6 læreplanstemaer.	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;">Hvad skal evalueres?</div> <p><i>Hvad vil vi gerne vide og til hvilken brug?</i></p> <p><i>Læringsmålene viser vejen til hvordan og hvad, vi vil anskaffe af data.</i></p> <p><i>Vi ønsker en simpel form for evaluering.</i></p> <p><i>Der ophænges en A3 side for hvert tema. Her skriver pædagogerne løbende stikord, der retter sig mod temaet.</i></p> <p><i>Alle forpligter sig til at bidrage hertil.</i></p>

A3 siderne bringes til fælles drøftelse på personalemøder og ca. hvert halve år drøftes de med forældrerådet i børnehaven.

En gang om året drøftes de indsamlede A3 ark i sin helhed.

Design

Se ovenstående.

Gennemførelse

Se ovenstående.

Analyse/ Bearbejdning af data

Det pædagogiske personale kan vælge i perioder at fokusere på udvalgte aktiviteter.

Formidling

Facebook
Hjemmeside
UJAMAA (skolebladet)
Forældremøder
Individuelle samtaler
Personalemøder
Forældrerådsmøder
Bestyrelsesmøder

Implementering/ anvendelse

Videreudvikling af praksis?

Det er vigtigt, at arbejdet omkring de 6 temaer medfører nødvendige og hensigtsmæssige ændringer af praksis og at arbejdet giver baggrund for nye innovative tiltag.

Sociale kompetencer Tema	Sociale kompetencer handler om at kunne indgå positivt med andre mennesker i venskaber, grupper og kulturer i forskellige situationer. Disse kompetencer udtrykkes og tilegnes af børn i samspil med hinanden og andre voksne.
Læringsmål	<p>Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden, vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe?</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe rammerne for, at børnene får mulighed for at indgå i store og små grupper, når de skal udforske verden omkring dem i forbindelse med at lære de sociale spilleregler, der gælder i samspil med andre.</i> ➤ <i>Vi vil planlægge aktiviteter, der udfordrer børnene i at afprøve sig selv og finde egne styrker og grænser i sociale relationer. Samt at forstå og acceptere andres styrker og grænser.</i> ➤ <i>Vi vil have fokus på og arbejde bevidst med både horisontale og vertikale relationer og dannelsen heraf.</i>
Inklusion	<p>Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi møder børnene med en anerkendende tilgang</i> ➤ <i>Vi møder børnene med en inkluderende tilgange</i> ➤ <i>Vi møder børnene i "børnehøjde"</i> ➤ <i>Vi møder børnene med respekt og engagement</i> ➤ <i>Vi møder børnene og familien med tydelige og transparente forventninger</i> ➤ <i>Vi møder børnene med troen på, at barnet gør det bedste i en hver given situation, ud fra de forudsætninger barnet besidder</i> ➤ <i>Vi vil være med til at skabe positiver omkring hvert enkelt barn og dens familie</i> ➤ <i>Vi giver barnet redskaber til at indgå i sociale relationer, og det at lære at blive bevidst om egen og andres grænser</i>
Tiltag	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk - hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil have fokus på alle børns potentiale og kompetencer</i> ➤ <i>Vi vil respektere og støtter op om børn, der siger fra</i> ➤ <i>Vores aktivitetsplan kan være individuel, i store eller i små grupper</i> ➤ <i>Vi vil støtte op om barnets venskaber og leg på tværs af køn og interesse</i> ➤ <i>Vi hjælper barnet med at tackle sine følelser, når samspillet med andre bliver for svær</i> ➤ <i>Vi støtter børnene i deres læreprocesser og deres sociale relationer</i> ➤ <i>Vi vil bestræbe os på at have et tæt samarbejde med forældre og andre omsorgspersoner omkring barnets sociale kompetencer</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil arbejde med empati og respekt i børnehøjde</i> ➤ <i>Vi vil have stor fokus på det relationelle arbejde</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med børnenes taktile sanser – bl.a. med taktilmassage og med tanken om ”at den man røre ved, mobber man ikke”</i>
Tegn på læring	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Børnene henvender sig til en voksen, når der er brug for hjælp til samspillet med andre børn.</i> ➤ <i>Børnene kender til forskellige former for konfliktløsninger, i forhold til deres alder, og bruger dem i hverdagen.</i> ➤ <i>Børnene føler sig som et ligeværdigt medlem af gruppen</i> ➤ <i>At børnene selv bliver i stand til at kunne sige til og fra på en ordentlig måde</i> ➤ <i>Børnene vælger selv, at deltage i mindre og større grupper</i> ➤ <i>At børnene udviser empati og forståelse for andre, ud fra de forudsætninger børnene har for det</i>
Evalueringsprocessen Se: Barnets alsidige personlige udvikling	

Sprog	
Tema	<p>Et varieret og korrekt sprog og evnen til at bruge det, så det passer i forskellige situationer, øger børns mulighed for at blive forstået. En tidlig og god stimulering af børns ordforråd og forståelse af begreber og regler, der gælder for det talte sprog, er derfor en vigtig del af dagtilbuddet. Med sproglig udvikling menes både talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.</p>
Læringsmål	<p>Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe?</p> <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe trygge rammer for hvert enkelt barns individuelle sprogudvikling gennem dagligdagstale og dialoger</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med børnenes nysgerrighed og interesse og dermed have stor fokus på at skabe et ”fælles tredje”</i> ➤ <i>Vi vil styrke børnenes individuelle sproglige udvikling, interaktions- og kommunikationsevne ved at arbejde inden for børnenes ZNU (zonen for nærmeste udvikling) samt støtte dem i disse processer</i>
Inklusion	Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den

	<p>konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Alle børn er unikke individer med forskellige behov. Vores tilgang til børnene skal derfor også være forskellig.</i> ➤ <i>Vi har differentierede grupper, hvor der er tid til fordybelse og nærvær.</i> ➤ <i>Vi vil hjælpe med at sætte ord på barnets verden, så kontakt og fællesskabet imødekommes, børnene imellem</i> ➤ <i>Hvis der er behov, etableres der et tværfagligt samarbejde med fx talepædagoger osv.</i> ➤ <i>Der vil tilrettelægges særlige forløb for det enkelte barn, hvis der er behov for dette</i> ➤ <i>Alle børn vil i 3, 4 og 5 års-alderen blive sprogvurderet ud fra TRAS-modellen</i>
<p>Tiltag</p>	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk - hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil arbejde med struktureret sprogprojekt for førskolebørn.</i> ➤ <i>Vi vil arbejde i mindre grupper med kropssprog og mimik</i> ➤ <i>Vi arbejder med at vente på tur mens andre fortæller.</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med "Trin for Trin"</i> ➤ <i>Vi vil støtte op om fællessange og fælleslege enten spontant opstået eller igangsat af de voksne</i> ➤ <i>Vi vil hjælpe børnene med at skrive/stave små ord, når de viser interesse for det</i> ➤ <i>Vi vil have bøger som ligger tilgængelig for børnene</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med dialogisk læsning og et "fælles tredje"</i>
<p>Tegn på læring</p>	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi oplever lyden, spontan sang, rim og remser</i> ➤ <i>Vi oplever at kommunikationen lykkes, idet børnene forhandler i en rolleleg og via sproget løser deres konflikter</i> ➤ <i>Vi ser børnene kommer med en bog, de gerne vil have læst eller de læser højt for hinanden</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene skriver deres navn på tavlen i garderoben, også når man kun er 3 år, og skriver sit "krusedulle" navn</i> ➤ <i>Vi oplever børn der tør ytre sig og være midtpunkt i en forsamling</i> ➤ <i>At børnene synger med på fællessange</i> ➤ <i>At børnene udviser nysgerrighed ved planlagte og spontane aktiviteter</i>
<p>Evalueringsproces Se: Barnets alsidige personlige udvikling</p>	

Krop og bevægelse Tema	<p>Børn udvikler i barndommen grundlæggende motoriske evner, der styrker deres forudsætninger for at udvikle sig. Dagtilbud skal bidrage til at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed. En aktiv brug af naturen og dagtilbuddets nærmiljø giver muligheder for fysisk udfoldelse og udfordring. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner. De får erfaringer i, hvad det betyder at koble f.eks. det talte sprog og kropssproget, og de udvikler herigennem også respekt for, at andre kan have et andet udtryk og andre reaktioner.</p>
Læringsmål	<p>Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden, vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe?</p> <p>Læringsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil have stor fokus på, at børnene oplever glæden ved at bevæge sig og få kendskab til egen krop, fysiske kunnen/formåen og egne begrænsninger, og dermed skærpe børnenes kropsbevidsthed</i> ➤ <i>Børnene skal opleve at kunne udvikle og flytte grænser og dermed udvikle, samt styrke grov- og finmotorik, taktil-, vestibulær- balance- og labyrintsansen</i> ➤ <i>Vi vil lære børnene om vigtigheden af bevægelse og ”sunde” vaner gennem sjove og inspirerende aktiviteter både indenfor, udenfor, i stille og ”vilde” lege og i hverdagsituationer</i>
Inklusion	<p>Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Særligt tilrettelagte aktiviteter med fokus på børnenes individuelle ZNU</i> ➤ <i>Vi vil støtte børnene i deres processer</i> ➤ <i>Vi vil lade børnene hjælpe hinanden på tværs af køn og alder</i> ➤ <i>Vi vil planlægge aktiviteter, der udfordre og udvikler hvert enkelt barn</i> ➤ <i>Vi vil have fokus på vigtigheden af både stille og vilde lege, og dermed være opmærksom på, hvad hver ”lege måde” kan bidrage til hvert enkelt barns udvikling</i> ➤ <i>Vi vil skabe trygge rammer for leg, aktivitet og ”at kunne kede sig”</i> ➤ <i>Vi vil skabe positive roller til alle børnene i de forskellige aktiviteter, både planlagte som spontane aktiviteter- ”den pædagogiske bagdør”</i>
Tiltag	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk - hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil tilbyde fin- og grovmotoriske aktiviteter samt stimulere børnenes ovennævnte sanser</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil planlægge forløb i hallen, boldbanen, naturen, skolegården, legepladsen osv.</i> ➤ <i>Vi vil udfordre børnene motorik på legepladsen ved hjælp af redskaber, udenoms arealer og indendørsfaciliteter</i> ➤ <i>Vi vil gå ture i naturen</i> ➤ <i>Vi vil servere sund eftermiddagsmad, samt sund mad til maddag, og tale med børnene herom. Ligeledes inddrage dem i selve processerne</i> ➤ <i>Vi vil skabe rum for både planlagte og spontane aktiviteter, voksenstyret og børnestyret aktiviteter</i> ➤ <i>Vi vil have fokus på fri leg, vilde lege og stille lege</i> ➤ <i>Vi vil lave aktiviteter, hvor vi som voksen både "går foran", "går bagved" og "går ved siden af"</i>
Tegn på læring	Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet? <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Børnene udvikler deres fin- og grovmotoriske egenskaber</i> ➤ <i>Børnene udvikler deres ovennævnte sanser</i> ➤ <i>Udviser børnene glæde, smil og grin ved bevægelse, leg og aktivitet</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene er aktive og i bevægelse</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene selv sætter aktiviteter i gang</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene videreudvikler det, de har lært, og selv søger ny viden samt udfordringer</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene viser tegn på udvikling, ved at de bliver bevidste om egne grænser samt kunnen og tør udfordrer dem/det</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene har kendskab til og er fortrolig med deres krop – dermed udviklingen af egen kropsbevidsthed</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene af sig selv vasker hænder efter toiletbesøg samt før der spises</i> ➤ <i>At børnene udviser lyst til at hjælpe til i køkkenet</i>
Evalueringsproces Se: Barnets alsidige personlige udvikling	

Naturen og naturfænomener	
Tema	<p>Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i alt slags vejr. Temaet skal bidrage til at gøre børn bekendt med og give dem forståelse for planter, dyr, årstider og vejr. Børn kan få vigtige erfaringer, eksperimentere og hente viden om naturfænomener og sammenhænge. Inddragelse af naturen kan danne grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.</p>
Læringsmål	Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden, vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe?

	<p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Børnene skal have mulighed for at opleve glæden og inspiration ved at færdes i naturen</i> ➤ <i>Vi vil gerne, at børnene udvikler respekt og forståelse for, hvordan man færdes i naturen og kendskab til forurening, plante- og dyreriget, miljø, natur samt naturfænomener</i> ➤ <i>Vi vil skabe rammerne for, at børnene lære at finde ro i naturen og får redskaber til at kunne fordybe sig i naturens mangfoldige og forunderlige verden</i>
<p>Inklusion</p>	<p>Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Se børnenes individuelle ressourcer og grænser</i> ➤ <i>Udfordre børnenes grænser ved at støtte dem i deres individuelle processer</i> ➤ <i>Arbejde i små grupper med mål, om tilgangen og hvilken læring vi gerne vil opnå</i> ➤ <i>Arbejde med både planlagte og spontane aktiviteter</i> ➤ <i>Lave voksenstyret aktiviteter</i> ➤ <i>Være opmærksom på børnegruppen kollektive og individuelle interesser og styrke dem i disse</i> ➤ <i>Vi vil have fokus på den hårfine grænse mellem udfordring og kompetencer hos hvert enkelt barn</i> ➤ <i>Vi vil skabe inkluderende fællesskaber i uderummet ved at være imødekommende overfor børnenes behov og ressourcer</i>
<p>Tiltag</p>	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk - hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil gøre legepladsen tilgængelig for børnene med mulighed for lege med vand, sand, jord og luft</i> ➤ <i>Vi vil udforske legepladsen med børnene. Finde smådyr og planter i nærområdet, for derefter undersøge i bøger og/eller på iPads, hvad de forskellige ting hedder, og om de fx er spiselige</i> ➤ <i>Vi vil tilbyde, at uderummet er stedet, hvor der også kan leges uden redskaber og voksenstyret aktivitet bl.a. ved at bygge huler</i> ➤ <i>Vi vil tænde bål samt lave mad over bål</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med "fra jord til bord"</i> ➤ <i>Vi vil gå ture i nærmiljøet og undres samt undersøge, hvad vi ser</i> ➤ <i>Vi vil tage på fisketure til søen i naturparken</i> ➤ <i>Vi vil snakke om vejr, vind, årstiderne, naturfænomener, naturen i området, dyre- og planteriget</i> ➤ <i>Vi vil lave dialogisk læsning om det at færdes i naturen – "Hvad er god færden i naturen?"</i> ➤ <i>Vi vil arbejde med bevidstheden omkring naturen. Hvad må man? Hvad kan man? Hvad kan spises? Hvad kan ikke spises? osv.</i>

Tegn på læring	Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet? <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi ser, at børnene er aktive på legepladsen</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene af sig selv går på legepladsen, og viser glæde ved og interesse for udelivet</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene viser viden om dyr og planter i forhold det forarbejde vi laver</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene selv søger ny viden</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene er nysgerrige og stiller HV- spørgsmål</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene viser respekt for naturen</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene kan sætte ord på årstidernes cyklus</i> ➤ <i>Børnene viser interesse for aktiviteter i naturen</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene bevæger sig i naturen</i> ➤ <i>Vi oplever børnene være undrende og nysgerrige på naturen</i>
Evalueringsproces Se: Barnets alsidige personlige udvikling	

Kulturelle udtryksformer og værdier	
Tema	Dagtilbuddet skal give børn mulighed for at opleve kunst og kultur og for selv at udtrykke sig æstetisk. Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, at man definerer sit eget kulturelle ståsted og genkender egne kulturelle rødder. Mødet med andre udtryksformer giver børn kendskab til, at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være forskellige. Temaet omhandler udtryksformer som børnelitteratur, film, faglitteratur, musik, billeder med mere. Men også deltagelse i kunstneriske arrangementer, udflugter til kulturelle tilbud i lokalsamfundet og andet kan bidrage til børns kulturelle kendskab.
Læringsmål	Hvad ønsker vi at udvikle/gøre bedre ud fra den generede viden, vi har fra vores evaluering og aktuelle børnegruppe? <p>Læringsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe en kultur, hvor børnene får mulighed for at udvikle og udfolde deres fantasi og kreativitet</i> ➤ <i>Vi vil gerne, at børnene får kendskab til egne og fremmede kulturer, traditioner og levevis</i> ➤ <i>Vi vil skabe rammerne for, at børnene finder glæde ved at udforske og eksperimentere med forskellige kulturelle udtryksformer gennem at tegne, at male, at forme, at lave mad, teater, musik, bevægelse og sansning</i>

Inklusion	<p>Hvordan sikrer vi, at arbejdet med social inklusion bliver en del af den konkrete indsats?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Støtte op om barnets egne kreative evner og ressourcer</i> ➤ <i>Barnet får lov og plads til at udfolde sig på egne betingelser og interesser</i> ➤ <i>Barnet får lov og plads til at udfolde sin egen fantasi</i> ➤ <i>Vi ser processen er vigtigere end produktet for hvert enkelt barn</i> ➤ <i>Vi støtter op om hvert barns individuelle proces</i> ➤ <i>Barnet føler sig imødekommet på dens idéer og initiativer</i> ➤ <i>Vi arbejder med struktureret læringsmiljøer</i>
Tiltag	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk - hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe mulighed for, at børnene får adgang til forskellige materialer</i> ➤ <i>Vi vil skabe rammerne for idégenererende processer gennem innovative og entreprenante tiltag</i> ➤ <i>Vi er opmærksomme voksne, som kan gribe og bygge videre på de ideer og initiativer børnene kommer med</i> ➤ <i>Vi vil tilbyde musiske aktiviteter, sang, musik- og sanglege</i> ➤ <i>Vi vil skabe ro og rum for, at børnene får lov til at lege deres lege helt ud, og ikke forstyrres af voksne</i> ➤ <i>Vi skal som voksne have respekt for, at børnenes egne lege er vigtige elementer for udvikling af fantasi og kreativitet</i> ➤ <i>Vi vil arrangere rollespil og skuespil</i> ➤ <i>Historielæsning eks. eventyr og fortælle historie ud fra egne tegninger</i> ➤ <i>Museumsbesøg og andre kulturelle tiltag i kommunen</i> ➤ <i>Vi vil lave mad fra forskellige kulturer sammen med børnene</i>
Tegn på læring	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi ser, at børnene uopfordret går i gang med at bruge de materialer, der er til rådighed</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene viser glæde ved kreative og musiske udfordringer</i> ➤ <i>Vi oplever et hus der summer af børn, der leger fantasifulde lege</i> ➤ <i>Vi oplever børn, der tør være i centrum</i> ➤ <i>Vi oplever børn, som er undrende, initiativrige og tør lave fejl</i> ➤ <i>Vi ser, at børnene accepterer forskelligheder i blandt hinanden</i> ➤ <i>Vi oplever, at børnene ved, hvordan de skal begå sig i forskellige arenaer/kulturer</i> ➤ <i>Vi oplever børn, som tør spørge og undersøge ting</i>
Evalueringsproces Se: Barnets alsidige personlige udvikling	

Børn med særlige behov

Tema

Børn har forskellige forudsætninger, og derfor er der også metoder og aktiviteter, der er mere hensigtsmæssige end andre, når det handler om børn med særlige behov. Børn med særlige behov defineres som alle de børn, der har behov for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats for at udvikle deres kompetencer. Børn med særlige behov bør som udgangspunkt ikke udskilles fra resten af gruppen. Det pædagogiske personale skal sætte fokus på, hvilke metoder, aktiviteter med videre, der er velegnede til at inkludere børn med særlige behov i gruppen.

Som lille institution er det vigtigt, at vi kender og erkender vore begrænsninger på dette felt og på faglig funderet baggrund evt. guide forældre videre til tilbud, der i højere grad kan indfri barnets eventuelle særlige behov.

Læringsmål for det pædagogiske læringsmiljø

Hvad vil vi opnå med tiltaget?

- *Det pædagogiske personale skaber så vidt muligt rammer og mulighed for at støtte op om børn med særlige behov i et anerkendende og inkluderende miljø*
- *Vi vil være opmærksom på det enkelte barns muligheder – både individuelt og i fællesskabet*
- *At det enkelte barn tilgodeses, og at der så vidt muligt tages højde for forskellige behov*
- *At vi tænker alle børn ind i fællesskabet med deres individuelle behov og ressourcer*
- *At vi skabe positive narrativer omkring barnet og dets familie*
- *Vi vil benytte os af de ressourcer, vi har til vores rådighed i forbindelse med samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere f.eks. pædagogiske konsulenter, psykologer, fysioterapeuter og ergoterapeuter*

Tiltag

Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk – hvordan vil vi gøre det?

- *Der udarbejdes handleplan for børn med særlige behov – denne handleplan kan udarbejdes i samarbejde med forældrene eller barnets nærmeste omsorgspersoner*
- *Der samarbejdes med andre relevante faggrupper*
- *Vi vil arbejde med individuelle fokusområder – enten individuelt eller i mindre eller større grupper. (Eks. Mundmotorik, aflæse signaler og sociale grupper)*
- *Vi vil benytte os af skolens gymnastiksal og andre faciliteter*
- *Vi vil indrette vores lokaler, så de giver mulighed for forskellige aktiviteter, alt efter om vi skal være mange eller få*
- *Vi vil være i tæt samarbejde og kontakt med forældre omkring de problematikker vi ser – men samtidig skal alt det positive og konstruktive også formidles, så vi bevarer den positive narrativ*

	<i>omkring barnet og dets familie</i>
Tegn på læring	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Når vi oplever, at vores børn selv tager initiativ til leg, aktiviteter og samvær på tværs af alder, udviklingstrin og særlige behov</i> ➤ <i>At det særlige behov ikke bliver det, der definerer barnet, men at vi ser det som en udfordring barnet har, og hvordan kan vi så hjælpe barnet på bedst mulig måde</i> ➤ <i>Når vi ser, at børnene trives og udvikler sig</i> ➤ <i>Når vi har positive og konstruktive møder med forældrene</i> ➤ <i>Det pædagogiske personale har de nødvendige kompetencer og ressourcer i forhold til at støtte op om børn med særlige behov og dets familie</i> ➤ <i>Ved bekymring i forhold til et barn handler det pædagogiske personale i forhold til PPR med K-møder og netværksmøder i Familierådgivningen</i>
Evalueringsproces Se: Barnets alsidige personlige udvikling	

Overgange Tema	Børn og unges liv skal ses som en helhed. Derfor er det vigtigt at sikre et forpligtende samarbejde med forældrene og desuden et forpligtende tværfagligt samarbejde mellem de forskellige faggrupper og aktører, som har med barnet/den unge at gøre.
Læringsmål for det pædagogiske læringsmiljø	<p>Hvad er det børnene skal lære og kunne – hvad skal vi kigge efter? Hvad er forældrenes opgave, og hvad er de professionelles ansvar?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vi vil skabe rammerne for, at barnet kan føle sig anerkendt, imødekommet og velkommen de nye steder og i kulturer, som det videre skal møde.</i> ➤ <i>Vi vil i samarbejde med barnets forældre og relevante samarbejdspartnere arbejde hen imod, at overgangen til skolen, bliver tryk og naturlig for barnet og dets forældre</i> ➤ <i>Vi vil have stor fokus på så transparente og overskuelige overgange som muligt, ved at være i tæt samarbejde med de fagpersoner/faggrupper, hvori overgangene ligger</i>
Tiltag	<p>Hvilke konkrete handlinger vil vi sætte i værk – hvordan vil vi gøre det?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Procedureskrivelse for modtagelse af nye børn følges/anvendes i</i>

	<p><i>institutionen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Velkomstbrev og informationsfolder sendes til alle kommende børn.</i> ➤ <i>Vi vil invitere barnet og dets forældre på besøg, så vi får hilst på hinanden samtidig med, at der er mulighed for at have en dialog omkring opstart i børnehave eller skole</i> ➤ <i>Vi vil være tæt omkring barnet i den første tid, så barnet lærer, at gebærde sig i en større gruppe med forskellige voksne.</i> ➤ <i>Vi indkalder til forældremøde inden skolestart, hvor børnehaveklasselederen fra Uhre Friskole bl.a. kommer og fortæller om skoleparathed.</i> ➤ <i>Vi vil lave en ”førskolegruppe,” hvor de kommende skolebørn bl.a. besøger skolen og hilser på og leger med de børn og voksne, de skal være sammen med, når de starter i skole</i>
<p>Tegn på læring</p>	<p>Hvordan kan vi se, høre og fornemme, at vi er på vej mod målet?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Børn og forældre oplever gode overgange fra et tilbud til et andet</i> ➤ <i>Konstruktivt samarbejde mellem relevante faggrupper på tværs af overgangene</i> ➤ <i>Børnene er trygge og tør udfolde sig som de er</i> ➤ <i>Børnene er nysgerrige, glæder sig og er klar til at lære noget nyt</i> ➤ <i>Børnene oplever genkendelighed i trygge rammer</i> ➤ <i>Børnene tør deltage i morgensang</i> ➤ <i>Børnene føler sig trygge ved at komme på skolen</i>
<p>Evalueringsprocesser Se: Barnets alsidige personlige udvikling</p>	